

Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine
National Security and Defense Council of Ukraine
Odessa State University of Internal Affairs
Odessa Military Academy
National Academy of the Security Service of Ukraine
Odessa National Maritime University
National University of Water and Environmental Engineering
Institute of Criminal Law and Applied Criminology (Chisinau)
Siedlce University of Natural Sciences and Humanities
Gdansk University of Physical Education and Sport
Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation

International scientific conference

**MARITIME SECURITY
OF THE BALTIC-BLACK SEA REGION:
CHALLENGES AND THREATS**

December 23, 2021

Volume 1

2021

International scientific conference «Maritime security of the Baltic-Black sea region: challenges and threats» : conference proceedings, December 23, 2021, Vol. 1. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 428 pages.

ORGANISING COMMITTEE

Foreign members of the Organizational Committee:

Kanels Juris – PhD in polit., Rector of the Transport and Telecommunication Institute (the Republic of Latvia);

Buzhor Valerii Heorhiiiovych – Doctor of Law, Professor, Rector of the Institute of Criminal Law and Applied Criminology, President of the Independent Criminological Association of the Republic of Moldova (the Republic of Moldova);

Stanislaw Topolewski – Phd hab., retired Colonel, Prof., Siedlce University of Natural Sciences and Humanities, Director of the Institute of Security Studies (the Republic of Poland);

Skalski Dariusz – Dr. hab. Prof., Gdansk University of Physical Education and Sport (the Republic of Poland);

Vareikis Vyantas – Doctor of Humanities, Professor, Leading Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology, Klaipėda University (the Republic of Lithuania);

Petryk Artem – PhD in History, Senior Research Fellow, Institute of Baltic Region History and Archaeology of Klaipėda University (Republic of Lithuania).

Ukrainian members of the Organizational Committee:

Kuznichenko Serhii Oleksandrovych – Doctor of Law, Professor, Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Corresponding Member of the National Academy of Legal Sciences of Ukraine, Rector of Odessa State University of Internal Affairs;

Prokofieva-Yanchylenko Dariia Mykhailivna – Doctor of Law, Honored Lawyer of Ukraine, Head of the Interdepartmental Research Center for Organized Crime at the National Security and Defense Council of Ukraine;

Kurovska Iлона Anatoliivna – PhD in Law, Senior Research Associate, Director of the Legislation Institute of the Verkhovna Rada of Ukraine;

Rudenko Serhii Vasylovych – Doctor of Engineering, Professor, Rector of Odessa National Maritime University;

Kliat Yurii Oleksandrovych – PhD in Engineering, Colonel, Deputy Head of Odessa Military Academy;

Cherniak Andrii Mykolaiovych – Doctor of Law, Professor, Colonel, Rector of the National Academy of the Security Service of Ukraine;

Grygus Ihor Mykhailovych – Doctor of Medical Sciences, Professor, Director the Educational and Scientific Institute of Health Care of the National University of Water and Environmental Engineering;

Vikhliaiev Mykhailo Yuriiiovych – Doctor of Law, Professor, Director of the Center for Ukrainian and European Scientific Cooperation.

Each author is responsible for content and formation of his/her materials.
The reference is mandatory in case of republishing or citation.

CONTENTS

WELCOME REMARKS

Сергій ГРИНЕВЕЦЬКИЙ	14
----------------------------------	----

THE STATUS OF INTERREGIONAL AND NATIONAL STRATEGIES FOR MARITIME SECURITY

Впровадження національної стратегії морської безпеки в контексті реалізації цілей сталого розвитку в Україні

Махначова Н. М.	16
------------------------------	----

Стратегія морської безпеки в Україні

Пехник А. В.	18
---------------------------	----

Деякі особливості національних стратегій морської безпеки

Сизоненко А. С.	21
------------------------------	----

Покращення інформаційної логістики та підвищення загального рівня інформатизації портової діяльності

Степаненко В. О.	24
-------------------------------	----

Станції біологічного очищення стічних вод міста Одеси як джерела забруднення морського середовища

Тучковенко Ю. С., Сапко О. Ю.	28
--	----

The impact of maritime threats in the Middle East on Baltic – Black Sea region’s security

Cheban O. Ya.	32
----------------------------	----

Деякі аспекти надання адміністративних послуг у сфері морського транспорту

Шатрава С. О., Джафарова О. В.	35
---	----

MARITIME SECURITY COOPERATION OF THE BALTIC-BLACK SEA STATES

Співпраця держав з метою протидії незаконній міграції на морі

Дубенко О. М.	39
----------------------------	----

Актуальні проблеми делімітації та співробітництва держав у межах виключної (морської) економічної зони України

Півторак Г. Ф.	43
-----------------------------	----

Безпекова політика взаємодії Туреччини в Чорному морі

Радовецька Л. В., Гасанов Муртеза Алі	46
--	----

Регіональне та субрегіональне співробітництво як основні напрями морської політики України	
Саснко М. І., Костюк В. Л.	50
Четверта промислова революція в Балтійсько-Чорноморському регіоні: сценарії розвитку та точки росту	
Волонцевич Д. О., Скворчевський О. Є.	54
The concept of Intermarium in processes of the development of Eastern Europe	
Tishchenko O., Morozov M.	57
MODERN MILITARY THREATS IN THE BALTIC-BLACK SEA REGION AND COUNTERMEASURES	
Сучасні військові загрози на державному кордоні у Балто-Чорноморському регіоні	
Бурбела С. В.	60
Стратегія морської безпеки України в умовах сучасних загроз в Чорноморсько-Азовському регіоні. Шляхи розвитку військово-морських спроможностей	
Неїжпапа О. Л.	63
Проведення заходів цивільного захисту як елемент забезпечення національної безпеки України	
Попович В. В., Яковчук Р. С., Ковальчук В. М.	67
Systematic approaches to combating threats at sea	
Rudenko S., Shumylo O., Kononova O., Varaboly K.	69
INTERNATIONAL AND NATIONAL STATUTORY SUPPORT OF MARITIME SECURITY	
Правове регулювання забезпечення захисту морського середовища в міжнародному та національному законодавстві України	
Балобанов О. О.	73
Міжнародні судові органи у забезпеченні морської безпеки (на прикладі справи № 2019-18 «Україна v. РФ»)	
Бойко Інна Семенівна	77
Правове регулювання боротьби з морським піратством на міжнародному рівні	
Варинський В. О.	80

Правові умови для функціонування органів державної влади Автономної Республіки Крим на перехідний період як «уряд АРК в екзилі»	
Гданов І. Р.	84
Особливості комплексного адміністративно-правового режиму морських портів України	
Калайнов Д. П.	87
Нормативно-правове регулювання безпеки мореплавства в Україні	
Калайнова О. Д.	90
Міжнародно-правові аспекти протидії транснаціональній організованій злочинності на морі	
Кубасенко А. В., Крижановська О. В.	94
Організаційно-правовий механізм забезпечення морської безпеки в Україні: реалії сьогодення	
Магновський І. Й.	98
Дефініція позовної давності у морському праві	
Маковій В. П., Медведенко Н. В.	101
Проблематика порушень норм міжнародного права при затримці українських військово-морських суден «Бердянськ», «Нікополь» та «Яни Капу» в територіальних водах України	
Менсо І. В., Купратий О. Г.	105
Окремі аспекти підготовки до служби у водній поліції Німеччини	
Мошак Г. Г.	108
Міжнародно-правове регулювання забезпечення морської безпеки	
Мудрецька Г. В.	112
Проблеми міжнародної уніфікації правил морських перевезень і розвиток законодавства України у цій сфері	
Печений О. П.	116
Кримінальна відповідальність за піратство (Ст. 446 КК України)	
Плужнік О. І.	119
Морська доктрина України як складова національної безпекової політики	
Подковенко Т. О.	123

**ОСОБЛИВОСТІ КОМПЛЕКСНОГО
АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕЖИМУ
МОРСЬКИХ ПОРТІВ УКРАЇНИ**

Калянов Дмитро Петрович

*доктор юридичних наук, професор
професор кафедри адміністративної діяльності поліції,
Одеський державний університет внутрішніх справ
м. Одеса, Україна*

Сьогодні ми є свідками того, як вітчизняне адміністративне законодавство, що регулює суспільні відносини в морській діяльності, зазнає значних концептуальних перетворень та спричиняє необхідність підвищення його ефективності. Тимчасова окупація Кримського півострова та морських просторів навколо нього, пандемія нової коронавірусної інфекції, яка на початку 2020 р. охопила майже весь світ буквально за кілька місяців, інші глобальні виклики переконують у невідкладності оновлення правового базису морської діяльності нашої держави.

У сучасній науковій адміністративно-правовій літературі специфічні риси правового режиму розглядаються у роботах Т.В. Аверочкиної [1; 2], Є.В. Додіна [2], С.В. Ківалова [3], С.О. Кузніченка [3], В.В. Серафімова [6] та інших авторів. Головну увагу в цих дослідженнях сфокусовано на окремих, найбільш важливих складових адміністративно-правових режимів взагалі та проблемах морських портів зокрема.

У портовій галузі України наразі склалися практичні спірні ситуації, що потребують свого вирішення. Морські порти є стратегічними об'єктами держави, що визначає необхідність удосконалення методів та форм управління їх розвитком на основі сучасних підходів. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 26.06.2013 р. № 466-р затверджено перелік морських портів України, відкритих для заходження іноземних суден, до них належать: Рені, Ізмаїл, Усть-Дунайськ, Білгород-Дністровський, Чорноморськ, Одеса, Південний, Миколаїв, Херсон, Скадовськ, Бердянськ, Маріуполь, Спеціалізований морський порт Ольвія. Порти Криму (Керч, Севастополь, Феодосія, Ялта, Євпаторія) на теперішній час є закритими відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 30.04.2014 № 578-р «Деякі питання функціонування морського та річкового транспорту».

Сьогодні вивчення адміністративно-правового режиму морського порту є недостатнім через плутанину у визначенні поняття морського порту та його адміністративно-правової природи у законодавстві України, що пояснюється відносною відсталістю морського законодавства України, збереженням у ньому рудиментів законодавства колишнього СРСР. Суттєві інституційні перетворення в публічному адмініструванні роботи морських портів України потребують адекватного оновлення галузевого законодавства.

Адміністративно-правовий режим можна визначити як особливу форму правового регулювання суспільних відносин, яка базується на поєднанні комплексу юридичних, організаційних і технічних процедур та адміністративно-правових засобів і визначає міру можливої й належної поведінки суб'єктів, надає особливої спрямованості суспільним відносинам у сфері публічної влади.

Адміністративно-правові режими об'єднуються специфікою правового впливу, що є характерним для адміністративного права. Вони є зв'язаними особливостями предмета і методу правового регулювання – суспільними відносинами у сфері державного управління (або публічного адміністрування) та імперативним способом правового впливу. Також слід зауважити на можливість існування в адміністративному праві комплексних правових режимів, що об'єднують норми декількох галузей права за відповідним предметом правового регулювання. До таких комплексних правових режимів можна зарахувати і адміністративно-правові режими морських портів, у яких поєднуються режими суходільної території і водної акваторії, режим заходження та перебування суден, режим зони митного контролю, режим митного складу, розташованого на території порту, режим пункту пропуску через державний кордон, безпекові режими порту і судноплавства в порту, санітарного (фітосанітарного) режимів, запобігання забрудненню навколишнього природного середовища, режими пошуково-рятувальних і суднопіднімальних операцій, якірної стоянки і

надання місць біля причалів, лоцманського проведення і буксирування, вантажних робіт, створення штучних споруд, прокладення підводних кабелів і трубопроводів у внутрішніх морських водах та територіальному морі; дослідження, розвідування, розроблення (видобування) та охорони водних біологічних ресурсів та інших природних ресурсів і навколишнього середовища внутрішніх морських вод та територіального моря; режими морських наукових досліджень у внутрішніх морських водах і територіальному морі, захисту і збереження морського середовища та природних ресурсів внутрішніх морських вод і територіального моря, поховання відходів та інших матеріалів і скидання шкідливих речовин у внутрішніх морських водах та територіальному морі, охорони внутрішніх морських вод, територіального моря та їх природних ресурсів [5].

Отже, ураховуючи науковий доробок у вказаній галузі та чинне адміністративне законодавство, слід зазначити, що для режимів, що діють у морських портах, характерними є класичні ознаки адміністративно-правових режимів: визначення спеціальними нормами права поведінки фізичних, посадових і юридичних осіб; детальна регламентація діяльності органів публічної адміністрації, до якої належить Державна прикордонна служба України, Державна морська служба морського та річкового транспорту України, Державна митна служба України, Адміністрація морських портів та ін.; запровадження деяких додаткових правил або винятків із загальнообов'язкових правових норм; установа особливого контролю за належним дотриманням правопорядку у сфері дії режиму та вжиття необхідних обмежувальних заходів. У них завжди простежується державно-владний керуючий імператив, який має прояв у встановленні саме державою або уповноваженими нею органами всіх застосовних режимних правил та взяття державою обов'язку з їх підтримання.

Література:

1. Аверочкіна Т.В. Юрисдикція України в прибережних водах: адміністративно-правовий вимір: монографія. Одеса : Гельветика, 2018. 466 с.
2. Додін Е.В., Кузнецов С.А., Аверочкіна Т.В. Двусторонние соглашения Украины о торговом мореплаваннии: учеб. Пособие. Под общей ред. академика С. В. Кивалова. Львов : Сполом, 2009. 380 с.
3. Кивалов С.В. Капітани та служби капітанів морських портів України: законодавча та інституційна криза? *Lex Portus*. 2019. № 2. С. 7–26.
4. Кузніченко С.О. Адміністративно-правовий режим воєнного стану : монографія. Харків : Право, 2014. 232 с
5. Настюк В.Я., Белевцева В.В. Адміністративно-правові режими в Україні: монографія. Харків : Право, 2009. 128 с.
6. Серафимов В.В. Організаційно-правовий механізм забезпечення безпеки морського порту України. *Lex Portus*. 2017. № 3. С. 100–111.

7. Про морські порти України: Закон України від 17.05.2012. *Офіційний вісник України*. 2012. № 45. Ст. 1729.